

U obavijestima i opažanjima nalazimo članke o obrazovanju tehničkog osoblja u muzejima, razvoju pedagoške službe, izložbama od ideje do ostvarenja, sastancima i drugome.

MUSEUMSKUNDE, BONN

Marinka Fruk
Muzejski dokumentacioni centar
Zagreb

1988, 53, 3

a godišnjoj skupštini Muzejskog saveza Njemačke održanoj 1988. godine u Ulmu, održani su referati s diskusijama o razvoju muzeja. U ovom broju objavljeni su referati održani 10. 05. 1988. koji obrađuju strategiju muzejskih zbirki različitih područja:

- prirodoslovni muzeji – dr. Franz Otto Neuffer, direktor Naturhistorischen Museums, Mainz
- tehnički muzeji – dr. Rainer Wirtz, direktor Landesmuseums für Technik und Arbeit, Mannheim
- industrijski muzeji – Helmut Bonnighausen, direktor Westfälischen Industriemuseums, Dortmund (muzej u izgradnji)
- muzeji moderne umjetnosti – prof. dr. Joachim Böchner, direktor Sprengel-Museums Hannover
- etnografski muzeji – dr. Helmut Ottenjann, direktor Museumdorfes Cloppenburg/Nieders. Freilichtmuseum
- etnografski muzeji (izvanevropskih zemalja) – dr. Herbert Ganslmayr, direktor Übersee-Museums, Bremen

Nakon referata slijede prikazi novije muzeološke literature, obavijesti o novim postavima i novoosnovanim muzejima, personalne novosti (kadrovske promjene u muzejima), te razne obavijesti o važnijim izložbama, seminarima i događajima u muzejima.

1989. 54, 1

U prvom dijelu časopisa objavljen je članak dipl. ing. Güntera S. Hilberta Klimatizacija u transportu umjetnina. To je skraćeni i prerađeni referat, koji je na seminaru o transportu umjetnina u listopadu 1988. u Berlinu održao G. S. Hilbert, dugogodišnji voditelj tehničkih službi Pruskih državnih muzeja (Staatlichen Museen Preußischer Kulturbesitz), o problemima i dostignućima u provođenju klimatizacije u toku transporta umjetnina.

Slijedi prilog dr. Kiliana Kreilingera iz Bavarskoga nacionalnog muzeja (Bayerische Nationalmuseum) u Münchenu, o izradi rukotvorina u Muzejima na otvorenom (etnoparkovima) i kako to utječe na didaktičku zadaću muzeja. Nakon desetogodišnjih priprema i planiranja u Nürnbergu je 12. 10. 1988. otvoren Museum Industriekultur, čiji je zadatak da istraži, prikaže i popularizira povijest industrijalizacije u Njemačkoj.

Tim povodom objavljuje se prikaz dr. Jana Thorn-Prikkeru o tome muzeju u adaptiranoj napuštenoj tvorničkoj hali i koji uza stalni postav ima, na gornjoj etaži, uređene prostorije za povremene izložbe i depoe. Slijedi i intervju s direktorom dr. Klaus-Jürgenom Sembachom u kojem on govori o radanju i razvoju ideje da se ostvari takav muzej upravo u Nürnbergu, te o koncepciji njegova razvoja.

U Düsseldorfu je 10. 06. 1987. u reprezentativnome novom zdanju otvoren

Löbbecke-Museum + Aquazzo. To je prvi put da se u Njemačkoj od samog početka smišljeno projektirao, gradio i otvorio jedan prirodoslovnootoolški muzej zajedno s vivarijem, u kojem se nalaze akvarij, terarij i insektarij. Ovaj pokušaj da muzej i vivarij budu smješteni pod istim krovom otvorio je veliku diskusiju na sastanku grupe stručnjaka prirodoslovnih muzeja na godišnjoj skupštini muzejskih društava 1988. godine u Ulmu. Tom je prilikom dr. Manfred Zahn podnio opširan referat u kojem obrazlaže koncepciju od početne zamisli ostvarivanja takvog muzeja, koncepcije scenarija, tematskog raščlanjivanja građe pa do potrebe nalaženja odgovarajuće forme koja će pobuđivati određene emocije kod posjetilaca, a ovdje je objavljen u nešto skraćenom obliku.

Pod naslovom Muzej pruske povijesti – projektni izvještaj Joachima Meynerta i Volkera Rodekampa objavljuje se skraćeni projektni izvještaj koji govori o uvjetima i sadržaju projekta za Muzej pruske povijesti, čije se otvaranje planira 1992. godine u jednoj od kula (tvrđavi C) u Mindenu, a čija se realizacija provodi u 9 etapa od 1989. do 1992. godine.

U drugom dijelu časopisa objavljeni su prikazi novije muzeološke literature, personalija, pregled novootvorenih muzejskih zbirki i muzeja, te program godišnje skupštine Saveza muzejskih društava Njemačke 1989. godine u Frankfurtu.

1989, 54, 2

Ovaj broj je u cijelosti posvećen godišnjoj skupštini Muzejskog saveza Njemačke koja se održavala 29–31. 05. 1989. U prvom članku Christine Winkler daje prikaz cjelokupne skupštine s kratkim presjekom svih predavanja i diskusija, a potom slijede referati prvog dana skupštine koji su obrađivali temu MECENASTVO – SPONZORSTVO – KOMERCIJALA.

Prvi u nizu objavljenih referata je Mecene i sponzori – stečena iskustva s austrijskog gledišta s primjerima s područja Austrije, koji je podnio dr. Hans Marte (sekretar Saveznog ministarstva za znanost i razvoj, Beč), a uz koji je objavljen i izvod iz austrijskog Saveznog zakona o razvojnoj organizaciji. U svom referatu dr. Klaus Maurice opisuje sistem realizacije zadužbina, objašnjava njegovu strukturu, te opisuje nadogradnju i unapređivanje tog sistema na jednom primjeru iz federalne države. Dr. Alheidis von Rohr u svom referatu osvjetljava probleme mecenastva u unapređenju muzeja s vrlo kritičkog stanovišta, a nakon objavljenih referata slijedi nastavak prikaza Hanno Möbiusa o novijoj muzejskoj literaturi.

U drugom dijelu časopis donosi uobičajene rubrike vijesti, personalije i obavijesti o novim ili ponovno otvorenim muzejima.

1989. 54, 3

U uvodnom dijelu dr. Andreas School daje sažetak referata i diskusija drugog dana godišnje skupštine, Muzejskog saveza Njemačke održane u Frankfurtu koja je posvećena temi MUZEJI I ZNANOST.

O toj temi donose se referati stručnjaka raznih područja:

- povijesni muzeji – dr. Reiner Koch, direktor Historijskog muzeja u Frankfurtu,
- umjetnički muzeji – prof. dr. Joachim Büchner, direktor Sprengel muzeja u Hannoveru,
- tehnički muzeji – dr. Gerhard Zweckbronner iz Landesmuseum für Technik und Arbeit u Manheimu,
- etnografski muzeji – prof. dr. Josef F. Thiel, direktor Etnografskog muzeja u Frankfurtu,
- prirodoslovni muzeji – prof. dr. Dieter Stefan Peters iz Sneckenberg muzeja

u Frankfurtu.

U referatu dr. Dietricha von Knorrea i Helmuta Breiera govori se o problemima vezanim uz kompjuterizaciju muzeja, a Elmar Hahn piše o depou muzejskih predmeta Hohenloher Freilandsmuseuma u Schwabisch Hallu, koji je smješten u preuređenu zgradu nekadašnje predionice vune.

O problemima afričkih muzeja uz obrazloženje programa Nacionalnog muzeja u Mogadišu (Somalija), na čemu je pomogao Ahmed Mohamed Huri, direktor tog muzeja, govori članak dr. Angelike Tunis.

U Haagu je 1989. godine održana XV. generalna konferencija ICOM-a kojoj je moto bio Muzeji – generatori kulture, pa prof. dr. Wolfgang Klausewitz sažeto izvještava o toj konferenciji, a prof. dr. Hans-Joachim Klain s Instituta za sociologiju Univerziteta u Karlsruheu izvještava o skupštini Američkog udruženja muzeja (AAM) koja se u New Orleansu održala 1989. godine. Na posljednjih nekoliko stranica donose se redovne rubrike vijesti o novim muzejima, muzejskom kadru i razne obavijesti, te pregled svih članaka objavljenih u Museumskunde 1989. godine.

REGISTAR ARHEOLOŠKIH NALAZA I NALAZIŠTA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

Branka Šulc

Izd. Muzejsko društvo sjeverozapadne Hrvatske, Sekcija arheologa i preparatora, Varaždin 1990, Voditelj projekta i gl. urednik: Marina Šimek, 1–248, str., crteži i karte

egistar je prva publikacija u Hrvatskoj u kojoj su prikupljeni, obrađeni i prezentirani podaci o svim, do sada poznatim, arheološkim lokalitetima i nalazima s područja sjeverozapadne Hrvatske, odnosno s područja 25 općina.

Ta svojevrsna arheološka podloga poslužit će kao priručnik arheolozima, muzealcima-istraživačima, službi zaštite spomenika kulture a jednako tako i ljubiteljima starina.

Rad na ovom, vrijednom za struku, priručniku otpočeo je već 1987. godine nakon jednako tako uspješno realizirane zajedničke izložbe Muzejskog društva sjeverozapadne Hrvatske s temom »40 godina arheoloških istraživanja u sjeverozapadnoj Hrvatskoj«. Tom izložbom te pratećim opsežnim katalogom predstavljeni su rezultati arheoloških istraživanja na navedenu području i jednakovremeno utvrđena potreba za izradom Registra. Kako u uvodu publikaciji ističe Marina Šimek, »začudo je činjenica da teorija i praksa naše suvremene arheologije koja na ovim hrvatskim prostorima ipak ima zavidnu tradiciju, niti do najnovijeg vremena nije uspjela rezultirati temeljnim priručnikom, arheološkom kartom Hrvatske, a potrebe za takvom ili sličnom publikacijom sve su veće, osobito u našoj svakodnevnoj terenskoj djelatnosti kao i uz nju vezanoj problematici«.

U stvaranju Registra sudjelovao je velik broj suradnika, arheologa iz muzejskih organizacija Čakovca, Varaždina, Brdovca, Seseva, Zeline, Križevaca, Koprivnice, Kutine, Bjelovara, Čazme te Instituta za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu – Odjel za arheologiju, kao i brojni stručnjaci drugih profila.

Za potrebe Registra autori su definirali i neke od ključnih riječi za označavanje vrsta nalaza, perioda, kultura i uvjeta nalaza, utvrđujući osnove za izradbu šireg terminološkog i/ili klasifikacijskog sistema za arheologiju, što je od

osobita značenja pri radu i postavljanju baza podataka Registra, koji je i rađen pomoću računara.

Osim opsežnog predgovora, navoda geografskih osobina sjeverozapadne Hrvatske, povijesti istraživanja i pregleda nalazišta SR Hrvatske i opsežne upute za korištenje priručnikom dan je i pregled nalazišta po općinama kao i bibliografija, indeksi, kratice naziva institucija i autorski indeksi.

Redosljed općina u Registru prati njihov geografski smještaj idući od sjeverozapadu prema jugoistoku, a nalazi odnosno lokaliteti razvrstani su unutar svake općine prema abecednom redu imena mjesta. Obraden je period od paleolita do provale Turaka u ove krajeve početkom 16. stoljeća i za svaki od perioda je dana zasebna karta nalazišta. U cijelosti publikacija je velik doprinos arheološkoj znanosti i primjer za izradbu takvih registara i u ostalim područjima Hrvatske.

Redakcijom, koju su obavili Goran Jakovljević, Gradski muzej Bjelovar, Zorko Marković, Muzej grada Koprivnice, Branimir Šimek i Marina Šimek iz Gradskog muzeja Varaždin, nadasve je stručno uobličen i prezentiran materijal u Registru.

ETNOGRAFIJA JUŽNIH SLAVENA U MADŽARSKOJ, DEMOKRATSKI SAVEZ JUŽNIH SLAVENA U MADŽARSKOJ, sv. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, Budimpešta, 1975–87.

*Venija Bobnjarić
Muzej grada Koprivnice*

vu zanimljivu publikaciju izdaje Demokratski savez Južnih Slavena u Madžarskoj. Prvi svezak je izašao 1975. godine u povodu tridesete godišnjice osnivanja Saveza, a do sada je izašlo osam svezaka zaključno sa 1987. godinom. Ideja o izdavanju

proizašla je iz potrebe za očuvanje etnografskih vrijednosti južnoslavenskih manjina, koje se iz dana u dan sve više zaboravljaju i propadaju unatoč tome što još živući stariji pripadnici tih narodnosti nastoje u pričama sačuvati duhovnu tradiciju. Od ideje do njene realizacije bilo je potrebno mnogo rada i zalaganja svih onih koji su u taj posao bili uključeni, a tu svakako treba spomenuti dr. Marina Mandića, glavnog urednika glasila, predstavnika Južnih Slavena u parlamentu. Putem ove publikacije omogućeno je da mnogi istraživački radovi o tradicijskoj kulturi Južnih Slavena postanu dostupni i na materinjem, odnosno hrvatskom ili srpskom, te slovenskom jeziku, a isto tako je i madžarskom stanovništvu i pripadnicima ostalih nacionalnosti koji žive na teritoriju NR Madžarske omogućeno da upoznaju narodnu kulturu dijela Južnih Slavena s kojima žive zajedno već više stoljeća. (A njih po slobodnoj procjeni ima: 90.000 Hrvata, 5000 Srba i 5000 Slovenaca.)

Iz mnogih članaka, koji čine osam svezaka te publikacije, mogu se upoznati gotovo sve etničke skupine Južnih Slavena u Madžarskoj, oblici njihove tradicijske kulture i način života. Osim toga, ti članci mogu poslužiti i kao pouzdana pomoćna literatura u istraživačkom radu, to više što su obrađeni ne samo prošli i već gotovo zaboravljeni elementi narodne kulture nego se bave i specifičnim oblicima očuvanja i preobražavanja tradicijskih elemenata, jer kod bilježenja nekog od običaja ili pojave u narodu ne ispuštaju se nastale promjene ili one koje su u toku. Svi prilozima su veoma zorno ilustrirani primjerenim fotografijama, crtežima, kartama i tabelama, uz stihove narodnih pjesama česti su i notni zapisi, a na kraju svakog teksta dan je i kratak sažetak